

Sporočilo za javnost Agencije EU za temeljne pravice

Dunaj/Bruselj, 5. maj

Pravosodje mora biti otrokom prijaznejše, ugotavlja Agencija EU za temeljne pravice

V EU je v sodnih postopkih vsako leto udeleženih več sto tisoč otrok. Pravosodni sistemi si morajo bolj prizadevati za zadovoljitev potreb teh otrok, je ugotovljeno v zadnjem poročilu Agencije Evropske unije za temeljne pravice (FRA). Zagotovitev otrokom prijaznejšega pravosodja je v najboljšo korist otroka, izboljšuje zaščito otrok in njihovo smiselno udeležbo v sodnih postopkih.

„Ne smemo dovoliti, da bi bili otroci, udeleženi v sodnih postopkih, zbegani ali pod stresom,“ pravi začasni direktor agencije FRA [Constantinos Manolopoulos](#). „EU in njene države članice morajo zagotoviti spoštovanje in izvajanje otrokovih pravic. To velja zlasti za sodne postopke. Države članice bi morale poleg tega zagotoviti, da vsi udeleženi v vsakodnevni praksi uporabljajo smernice Sveta Evrope za otrokom prijazno pravosodje.“

Izboljšanje varstva otrokovih pravic v pravosodnih sistemih obravnava Konvencija Združenih narodov o otrokovih pravicah, ki so jo ratificirale vse države članice EU. Svet Evrope je pripravil posebne smernice za otrokom prijazno pravosodje, saj to vprašanje zadeva številne otroke. Na primer, leta 2010 je bilo v 11 državah članicah EU približno 74 000 otrok žrtev kaznivih dejanj, 495 000 pa jih je bilo prizadetih zaradi razveze staršev.

Raziskava agencije FRA je razkrila, da se prakse glede udeležbe otrok v sodnih postopkih zelo razlikujejo ne le med državami članicami, temveč tudi znotraj njih, prav tako pa velja, da te prakse niso vedno otrokom prijazne. To kaže na potrebo po jasnih in doslednih standardih in smernicah ter sistematičnem spremljanju njihovega izvajanja. V raziskavi je bila opredeljena tudi potreba po ukrepih za ozaveščanje in posebnem usposabljanju strokovnjakov.

Ključne ugotovitve se nanašajo na posebne otrokove pravice, na primer:

- V zadnjih letih se je izboljšalo spoštovanje in izvajanje otrokove **pravice do izjave**, zlasti v kazenskih postopkih. V civilnih postopkih otroci niso vedno zaslišani. Bolj si je treba prizadevati za to, da so otroci zaslišani v varnih in otrokom prijaznih prostorih z metodami, ki ustrezajo njihovi starosti in zrelosti. Otroci bi morali dati izjavo na čim manj zaslišanjih ob prisotnosti majhnega števila ustrezno usposobljenih strokovnjakov;
- Nacionalna zakonodaja pogosto vključuje določbe o **pravici do obveščnosti**, vendar so v praksi velike razlike glede tega, kako in kdaj se otroke obvešča, kdo jih obvesti in o čem. Redne, otrokom prijazne informacije ter gradivo o otrokovih pravicah in sodnih postopkih, ki so

prilagojeni otrokovi starosti, lahko v času sodnega postopka povečajo njihovo zaupanje v pravosodje;

- Večina držav članic si močno prizadeva za zagotovitev otrokove **pravice do zasebnosti in pravice do zaščite** pred škodljivimi vplivi in ponovno travmatizacijo, zlasti v kazenskih postopkih. V praksi pa se zaščitni ukrepi pogosto premalo uporabljajo. Posebni prostori za preprečitev stika z obtoženci ter video zapisi in video povezave, ki jih uporabljajo usposobljeni strokovnjaki v sodnih dvoranah in na policijskih postajah, bi morale v EU postati običajna praksa za ustrezno zaščito otrok;
- Kljub pravnim določbam o **enakem obravnavanju** osebje pogosto nima strokovnega znanja za ravnanje z otroki v ranljivih položajih, kot so invalidni otroci ali otroci, ki pripadajo etničnim manjšinam. Zagotoviti je treba učinkovito spremljanje dostopa otrok do sodnega varstva in njihovega obravnavanja v sodnih postopkih, da se prepreči diskriminacija. Prav tako bi bilo treba olajšati dostop do pravne pomoči in podpore za otroke v ranljivih položajih.

Poročilo tudi opozarja na več **primerov obetavnih praks**.

Poročilo in povezano gradivo je na voljo na spletnem naslovu: *Otrokom prijazno pravosodje – vidiki in izkušnje strokovnjakov (Child-friendly justice – perspectives and experiences of professionals)*, glej [sveženj za novinarje](#).

Za več informacij se obrnite na službo za odnose z mediji pri agenciji FRA:
media@fra.europa.eu / Tel. +43 158030642

Sporočilo urednikom:

- Naloga agencije FRA je nosilec odločanja na ravni EU in nacionalni ravni zagotoviti svetovanje na podlagi dokazov ter s tem prispevati k bolj strokovnim in usmerjenim razpravam ter politikam na področju temeljnih pravic.
- Ugotovitve temeljijo na razgovorih s strokovnjaki iz desetih držav članic EU – Bolgarije, Estonije, Finske, Francije, Hrvaške, Nemčije, Poljske, Romunije, Španije in Združenega kraljestva – ki so vsak dan v stiku z otroki, udeleženi v sodnih postopkih kot žrtve ali priče.
- Temeljijo tudi na analizi statističnih podatkov, zakonodaje in politik, zbranih v vseh državah članicah, o udeležbi otrok v sodnih postopkih.
- O ugotovitvah raziskave bosta 5. maja v živo na radiu Euranet Plus potekali dve razpravi s poslanci Evropskega parlamenta.
- Sledilo bo poročilo o vidikih in izkušnjah otrok.